

Dissenyar més enllà de la moda

Punt Mobles de Paterna (l'Horta) és una de les empreses més importants del País Valencià. Justament aquest any passat ha guanyat el Premio Nacional de Diseño. En vint anys, ha venut ja a més de quaranta països. Vicent Martínez i Lola Castelló són els seus creadors.

DAVID VIJUE CAS

ARXIU

A bans de res, enhorabona pel premi que vàreu guanyar. En certa mesura significa que ja heu fet història.

VICENT MARTÍNEZ: És un reconeixement a una aventura que va començar amb pocs mitjans. La veritat és que et fa sentir bé.

LOLA CASTELLÓ: Un reconeixement i un estímul per al futur.

V. MARTÍNEZ: Sí, naturalment, perquè encara ens considerem joves i tenim coses a dir. De vegades els premis són a una trajectòria ja acabada però aquest no és el cas.

—*Repasant la història de Punt Mobles, sembla que al principi els industrials valencians del moble no eren massa receptius a les vostres propostes de disseny.*

L. CASTELLÓ: Era una situació generalitzada. En els anys 70 el disseny, no sols a València sinó a tot el territori espanyol, no estava ben vist, només a Barcelona hi havia algun moviment incipient.

V. MARTÍNEZ: A València era complicat, hi havia una indústria del moble important però els fabricants no pensaven en el disseny com un instrument del seu treball. La indústria no tenia interès per innovar, en aquells anys el que preocupava era produir, però hi havia una sèrie de gent jove que bevia d'altres fonts i que volia dur al camp del moble el que ja havia arribat a altres camps com el disseny gràfic, per exemple. No obstant això, en l'exposició de l'IVAM sobre l'arquitectura racionalista a València durant la república es poden veure mobles racionalistes o cubistes; molts d'ells eren copiats, però n'hi havia. Tot això va acabar amb la guerra i va costar molt recuperar-ho.

—*Pel que heu comentat, ara les coses són diferents. Quan començà a donar-se el canvi?*

V. MARTÍNEZ: Jo ho situaria al voltant dels anys vuitanta. Recorde Martínez Medina, que importava mo-

Lola Castelló (a la dreta de la foto) i Vicent Martínez, creadors de Punt Mobles. Els dos dissenyadors, graduats en l'escola d'arts i oficis de València, es van convertir en empresaris el 1976 després d'haver treballat a Barcelona. El pas a l'empresa els va permetre realitzar les seues creacions.

ble italià. Era importat, però també servia per obrir portes a noves idees, perquè es convertia en un referent. També hi havia algun interiorista, com Martínez Peris, que es preocupava per innovar.

—*De tota manera, en aquells moments vosaltres ja havíeu decidit fer-vos empresaris. Després de vint anys, què us considereu més, creadors o empresaris?*

L. CASTELLÓ: Meitat i meitat.

V. MARTÍNEZ: És difícil compartimentar de manera rígida les dues funcions. Jo he dit moltes vegades que funcionem com si fórem editors, editors de mobles; amb uns dissenyadors de casa i uns altres de fora. Jo crec que l'expressió "mobiliari d'autor" aclareix millor que no "mobiliari de disseny" el que fem, però difícilment podem separar la gestió del producte del treball de dissenyar.

—*Però amb una empresa tan gran com aquesta (4.500 metres quadrats i 48 treballadors) deu resultar difícil poder escapar de les tasques de gestió.*

V. MARTÍNEZ: Ara és quan toca dir que hi ha un equip, amb informàtics, responsables d'exportació, dos dissenyadors més... L'empresa s'ha fet gran i després d'una etapa en què nosaltres érem els que empenyàvem més ara hi ha molta gent empenyant.

—*Heu parlat del "moble de disseny", en ocasions sembla que el terme disseny només es pot usar de manera banal i frívola.*

L. CASTELLÓ: Com que el disseny existeix de sempre perquè qualsevol eina feta per l'home té un disseny, el terme s'utilitza de manera lleugera i, sobretot, en els anys vuitanta es banalitza com a sinònim de superficial. Jo he arribat a avergonyir-me de la paraula però ara torne a reivindicar-la. El disseny no té res de superficial.

V. MARTÍNEZ: El disseny industrial és una disciplina de projecte i procés industrial i les dues coses són serioses. El dissenyador ha d'acostar la tècnica als objectes que estan en contacte amb les persones però el terme s'ha utilitzat fins i tot de manera "política" i s'ha banalitzat fins al punt que et feia vergonya dir que eres dissenyador. El disseny és el component més creatiu del procés industrial i és necessari per arribar a un bon producte, en absolut banal. Però jo

he trobat en molts titulars de premsa una utilització totalment errònia de la paraula disseny, des d'"Exposició de pardalets de disseny", que a més eren els que feien postures, les "drogues de disseny" o "les forces polítiques dissenyaran...", deu ser "planificar" o "preparar" però "dissenyar"? Com que era una paraula relativament poc usual en el lèxic de fa uns anys, ara s'usa de manera abusiva. Però

ARXIU

jo crec que tornarà a utilitzar-se com cal després d'aquest període de sobreexplotació.

—*Quin és el secret per fer un moble que tinga èxit i continue tenint-ne? Per què normalment s'adjunta al concepte de "moble de disseny" el valor de caducitat, que prompte passarà de moda?*

V. MARTÍNEZ: El secret és no seguir la moda. Tot allò que té un component de moda serà caduc i ràpid i tot allò que respon al rigor d'un projecte conseqüent amb l'autor i amb el temps que viu l'autor serà molt més perdurable.

L. CASTELLÓ: En realitat no hi ha un secret, però nosaltres sí que tenim una línia molt coherent i gens estrident que procurem seguir. Intentem adaptar-nos a l'època en què vivim però no seguir modes de temporada.

—*William Morris, el líder dels pre-rafaelites volia dur la bellesa al poble a través del disseny però no ho va aconseguir, entre altres coses perquè els seus dissenys resultaven molt cars. És cert que tot moble de disseny resulta car?*

V. MARTÍNEZ: No és cert. És un tòpic que s'ha creat pel fet que hi havia empreses dedicades a importar un producte de molta qualitat i que resultava molt car. S'ha identificat això amb el moble ben dissenyat en general i no és així. Hi ha mobles ben dissenyats a l'abast de totes les butxaques. N'hi ha de molt barats i de molt cars.

L. CASTELLÓ: Dependrà moltes vegades de la dificultat per trobar els materials. Imagina un dissenyador que no troba en el mercat les frontisses que necessita. Aleshores les ha de construir *ex professo*, dissenyar-les i encarregar-les, i de manera gairebé única. I això resulta molt car.

V. MARTÍNEZ: En un cas així es tracta d'un producte molt minoritari i elitista però també hi ha moble ben dissenyat i actual per al públic majoritari. Jo preguntaria: el moble de disseny és més car que què?

—No sé, que el provençal per exemple.

—Això no és cert. De moble provençal, n'hi ha de molt car i de molt barat. N'hi ha de reproducció, de sèries curtes i també un altre que està fet amb materials molt poc duradors. Tot tipus de moble té les seues gammes.

—O siga que aquell somni de dur la bellesa al poble és possible.

V. MARTÍNEZ: Era l'objectiu del moviment modern i crec que ara és tecnològicament possible. Una altra cosa és el gust, naturalment.

—Aleshores els productes es poden fer i es poden fer barats, però i el gust? Com es pot educar?

V. MARTÍNEZ: No m'atrevesc a respondre.

L. CASTELLÓ: El que és cert és que tota novetat espanta una mica la gent.

V. MARTÍNEZ: En el moble hi ha uns valors d'intenció. Es compren uns elements que en certa mesura identifiquen el comprador i li serveixen de representació davant la societat. Els convidats es fan una idea de com és el propietari de la casa pels mobles. Per això predominen valors conservadors que transmeten seguretat, mentre que uns altres mobles més moderns potser transmeten inquietud.

—La fusta continua sent el vostre material favorit?

V. MARTÍNEZ: Al final la fusta és el material més reciclable que hi ha. Usant fusta procedent de silvicultura tens la seguretat de no causar un mal a l'ambient i crees un producte durador i molt natural. No ens han acabat d'atraure mai altres materials tot i que n'hem utilitzat en ocasions.

L. MARTÍNEZ: També cal dir que nosaltres vam començar amb fusta i crearem una fàbrica per treballar, sobretot, amb fusta.

V. MARTÍNEZ: Jo tinc amics a Barcelona que envegen l'entorn que tenim a València, quant a tradició i qualitat en el tractament de la fusta, i això s'ha d'aprofitar.

—Alguns dissenyadors famosos, com Philippe Stark diuen que utilitzar la fusta és un atemptat contra la natura.

V. MARTÍNEZ: És cert que va dir en una ocasió que ell

**Vicent Martínez:
“El dissenyador
ha d'acostar la
tècnica als
objectes que
estan en contacte
amb les persones,
però el terme s'ha
utilitzat fins i tot
de manera
'política' i es va
banalitzar fins al
punt que et feia
vergonya dir que
eres dissenyador.”**

volia tant els arbres que no suportaria tallar-ne cap més per fer una cadira. Però al cap d'uns anys va fer-ne alguna. Quan ha treballat amb empreses que han fet plàstic, ha treballat amb el plàstic i quan ho ha fet amb empreses de la fusta, ha treballat amb la fusta, que al final, insisteix, és la més reciclable.

—La prestatgeria “La literatura” és el producte més famós de Punt Mobles, és també el que considereu millor?

V. MARTÍNEZ: No sé si el millor però sí el que més satisfaccions m'ha donat. Continue enamorant-me del producte, m'agrada molt i me n'he distanciat tant que en ocasions oblide que sóc jo el dissenyador. Haver-lo situat on ha arribat i haver vist totes les coses que se n'han escrit m'afalaga molt. Ha arribat als museus, està en enciclopedies... és molt satisfactori.

—La posició de Barcelona com a capdavantera en el camp del disseny és també un tòpic?

V. MARTÍNEZ: No ho és, perquè Barcelona té molta més tradició

L. CASTELLÓ: Però València va darrere i jo crec que per davant de Madrid.

V. MARTÍNEZ: Ara hi ha ací molta gent jove eixint de les escoles i de la universitat i moltes empreses integren els dissenyadors dins d'equips de producció. Potser és una tasca un poc més gris que abans però jo crec que el futur és això, els equips i no les estrelles, tot i que alguna n'hi deu haver. La veritat és que València viu un bon moment, és evident.

Jordi Sebastià